

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

**İxtisas: 050215 – Tərcümə
 050205 – Filologiya
 050212 – Regionşünaslıq**

**ÖLKƏŞÜNASLIQ (ərəb ölkələri üzrə)
fənninin**

P R O Q R A M I

BAKİ – 2023

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL
NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

F.ü.f.d., dosent GÜLNUR YAQUB qızı MAHMUD

bakalavrlar üçün

İF – B10

İF – B11

**ÖLKƏŞÜNASLIQ (ərəb ölkələri üzrə)
*fənninin***

P R O Q R A M I

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil
Nazirliyi Bakı Dövlət Universiteti
Şərqişnaslıq fakültəsinin Ərəb
filologiyası kafedrasının 05 aprel 2023-
cü il tarixli 08 sayılı iclasında təsdiq
edilmiş və çapa tövsiyə olunmuşdur**

BAKİ – 2023

Tərtib edənlər: **Gülnur Yaqub qızı Mahmud**
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Bakı Dövlət Universiteti

Elmi redaktor: **Vüqar Aydın oğlu Qaradağlı**
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Bakı Dövlət Universiteti

Rəyçilər: **Nəsrulla Naib oğlu Məmmədov**
filologiya elmləri doktoru, professor
Bakı Dövlət Universiteti

Nərgiz Kamran qızı Əfəndiyeva
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Bakı Dövlət Universiteti

Bakı Dövlət Universitetinin Şərqsünaslıq fakultəsinin Ərəb filologiyası kafedrasında hazırlanmış bu proqram I kurs regionşünaslıq, tərcümə və filologiya (ərəb dili və ədəbiyyatı) bölməsinin bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqramın məqsədi tələbələrə dilini öyrəndikləri ərəb ölkələrinin tarixi, coğrafiyası, siyasi və inzibati quruluşu, dövlət idarəçiliyi, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti və s. kimi müxtəlif sahələri haqqında yığcam məlumat vermək və kompleks bilik formalaşdırmaqdan ibarətdir.

Ölkəşünaslıq fənni üzrə proqramın

İzahat vərəqi

Bakı Dövlət Universitetinin Şərqsünaslıq fakültəsinin Ərəb filologiyası kafedrasında onun indeksinə uyğun fənlərin tədrisi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Hər hansı bir xalqın dilini öyrənməklə yanaşı, o xalqın tarixi, ölkəsinin coğrafiyası, siyasi və inzibati quruluşu, dövlət idarəçiliyi, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti və s. haqqında da müəyyən elmi -praktik bilik əldə etmək zərurəti yaranır. Bu proqram tələbələrdə ərəb ölkələrinə dair bütöv təsəvvür yaratmaq və lazımı biliklər formalaşdırmaq üçün tərtib edilmişdir.

Ərəb filologiyası kafedrasında yaxın zamanlardanak "Ölkəşünaslıq" fənni (İF- B10, İF- B11) xüsusi kurs kimi tədris olunmamışdır. Yeni tədris planında ali təhsilin bakalavr pilləsində "Ölkəşünaslıq" fənni üçün 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar dərsləri yükü nəzərdə tutulmuşdur. Ümid edirik ki, indiyə qədər tədris olunan xüsusi kursların mahiyyətinə uyğun olaraq ilk dəfə hazırlanan bu proqram tələbələr üçün faydalı olacaq, onların ərəb ölkələri haqqında geniş məlumat almalarına kömək edəcəkdir.

Fənnin mənimsədilməsi nəticəsində bakalavrlar bilməlidir:

- Ərəb etnonimi və ərəb xalqının etnogenezi ilə bağlı biliklərə yiyələnmək;
- Ərəb xalqının və müxtəlif ərəb dövlətlərinin keçdiyi tarixi inkişaf yolunu təhlil etmək;
- Ərəb ölkələrində sənaye, iqtisadiyyat, kənd təsərrüfatı, təhsil və səhiyyə sahələri ilə bağlı ümumiləşdirilmiş bilikləri

mənimsəmək;

– Ərəb mədəniyyəti, ərəb dili və tarixinin keçdiyi tarixi inkişaf yolu, başlıca kütləvi informasiya vasitələri;

Bacarmalıdır:

Ərəb ölkələrinin keçdiyi tarixi inkişaf yolu və bu proseslərin ərəb dili, ədəbiyyatı, mədəniyyəti və incəsənətinə göstərdiyi təsir prosesinin düzgün qiymətləndirilməsini;

– Dilini öyrəndikləri ölkənin tarixi keçmişi, ərazi quruluşu, mədəniyyəti ilə bağlı biliklərə sahib olaraq müasir dünyadakı mövqeyini düzgün şəkildə xarakterizə etməyi;

Yiyələnməlidir:

– Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu ilə bağlı biliklərə;

– Ərəblərin tarix səhnəsinə çıxmasından müxtəlif müasir dövlətlərinin (respublika, monarxiya, sultanlıq və s.) qurulmasına qədər keçdiyi mühüm tarixi inkişaf dövrünü xarakterizə etmək bacarığına;

– Ərəb imperiyasının (xilafətin) tərəqqi və tənəzzül dövrünü işıqlandırmaq, təhlil etmək bacarığına;

– Milli azadlıq mübarizələri, müxtəlif ölkə liderlərinin prinsip və islahatlarının dövlət quruculuğunda əhəmiyyətini izah etmək bacarığına;

– Ərəb ölkələrində iqtisadiyyatın, təhsil və sənayenin inkişafı ilə bağlı biliklərə;

– Ərəb dövlətlərinin dövlət quruluşu, dövlət idarəetməsinin əsas prinsipləri ilə bağlı biliklərə;

– Ərəb mədəniyyətinin bir parçası olan tarixi abidələr, muzeylər və kitabxanalarla bağlı məlumat xarakterli bilikləri təhlil etmək bacarığına;

– Müasir ərəb ölkələrində mətbuat və media, qabaqcıl KİV ilə bağlı məlumatlara yiyələnmək;

Mövzular üzrə saatların bölgüsü:

№	Mövzular	Cəmi	Mühazirə	Məşğələ
1.	Giriş		2	
2.	Ərəblərin tarix səhnəsinə gəlişi. Qədim Ərəb köçləri və dövlətləri		2	2
3.	Ərəb ədəbiyyatı, mədəniyyəti və incəsənəti orta əsrlərdə və müasir dövrdə		2	
4.	İslam dininin yaranması, intişar tapması, ərəb fəthətləri. Ərəb xilafəti erkən və son orta əsrlərdə		2	2
5.	Ərəblərin və regionda yaşayan digər etnosların (qıbtı, druz, maroni, bərbər, mavr və s.) adət və ənənələri, milli mənsubiyyətləri, milli və dini bayramları		2	
6.	Ərəb milli mətbəxi. Ərəb milli geyimləri. Ərəb yaşayış məkanları		2	
7.	MƏR, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu,		2	2

	iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi			
8.	Liviya, Əlcəzair, Tunis əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi		2	2
9.	Mərakeş, Mavritaniya, Qərbi Sahara əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi		2	
10.	Sudan, Somali, Cibuti, Qəmər adaları əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular,		2	2

	nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi			
11.	SAK, Yəmən, Oman əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi		2	
12.	Körfəz dövlətləri – Küveyt, Qətər, BƏƏ, Bəhreyn əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi		2	2
13.	Fələstin, Suriya, Livan əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti,		2	2

	daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi			
14.	İraq, İordaniya əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Ölkələrin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, incəsənəti, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayesi		2	
15.	Ərəblərin siyasi həyatı, siyasi təşkilatlar, radikal İslam təşkilatları, Beynəlxalq ərəb təşkilatları. Media, Kütləvi informasiya vasitələri		2	1
Cəmi:		45	30	15

Mövzular və onların məzmunu

1. Giriş (mühazirə - 2 saat)

Ölkəşünaslıq fənninin məqsəd və vəzifələri. Ölkəşünaslıq regionşünaslıq elminin müstəqil bir qolu kimi. Ölkəşünaslıq fənlərarası elm kimi. Ərəb ölkələri üzrə ölkəşünaslığın obyekt, əhatə dairəsi və predmeti. [5], [7], [8], [10], [11], [12]

2. Ərəblərin tarix səhnəsinə gəlişi. Qədim Ərəb köçləri və dövlətləri. (mühazirə - 2 saat, məşğələ - 2 saat)

"Ərəb" etnonimi haqqında. Ərəb xalqının etnogenezi. Miladdan öncəki və miladdan sonrakı ərəblər və ərəb köçləri. Qədim ərəb dövlətləri (Səba, Məin, Aksum, Kataban və s.). Ərəblərin ilk yurd saldıqları məskənlər, şərqə və qərbə yürüşləri və Asiya və Afrika boyu yayılmaları. [6], [9], [12]

3. Ərəb ədəbiyyatı, mədəniyyəti və incəsənəti orta əsrlərdə və müasir dövrdə (mühazirə- 2 saat)

Ərəb tarixinin inkişaf mərhələləri (erkən və son orta əsrlər), ərəb ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri, son antik - cahiliyyət dövrü, müəlləqələr və müəllifləri, ilkin İslam, Əməvilər və Abbasilər dövrləri, yeniləşmə dövrü ədəbiyyatı, məqamə janrı, ərəb-İspan ədəbiyyatı, ərəb-məhcər ədəbiyyatı və əsas nümayəndələri, müasir dövr ərəb ədəbiyyatı. [3], [4], [7], [8]

4. İslam dininin yaranması, intişar tapması, ərəb fəthətləri. Ərəb xilafəti erkən və son orta əsrlərdə (mühazirə - 2 saat, məşğələ - 2 saat)

İslamın yaranma tarixi, əsas prinsipləri, peyğəmbərlər və müqəddəs kitablar, qiyamət günü, habelə namaz, dua-ibadət və zəkat (sədəqəvermə), həcc mərasimi haqqında ümumi məlumat. İlahi kitab Qurani Kərimdə islamın əsas prinsiplərinin, peyğəmbərlər və müqəddəs kitablar, qiyamət günü, habelə oruc tutma, namaz, həcc və bu kimi digər ayinlərin təsviri və bununla əlaqədar əsas surə və ayələr haqda məlumat.

Müsəlman və inanlı ərəblərin həyat tərzinin, dini və ictimai fəallığının, ailə, məişət və gündəlik rutinlərinin birbaşa İslamla bağlı olması. Əsas məzhəb və təriqətlər haqda ümumi məlumat: hənəfilik, şafiiçilik, malikiçilik və hənəbilik. [3], [4], [9], [10]

5. Ərəblərin və regionda yaşayan digər etnosların (qibti, druz, maroni, bərbər, mavr və s.) adət və ənənələri, milli mənsubiyyət, milli geyimləri, milli və dini bayramları (mühazirə- 2 saat)

Ərəblərin və regionda yaşayan digər etnosların (qibti, druz, maroni, bərbər, mavr və s.) nikah, evlilik, adqoyma, boşanma, dəfn və bu kimi digər mərasimlərlə bağlı adət və ənənələri, milli mənsubiyyətləri, milli və dini bayramları, Ənənəvi ərəb geyimləri, onların forma və növləri. Ərəblərin geyimlərinin bayram və mərasim libasları olmaqla üç əsas yerə ayrılması. Din xadimlərinin müxtəlif dini ayinlərin icrası zamanı geyindiği geyimlər. Qibti, bərbər, sabii, druz və moronilərin bayram və mərasim libasları. Ərəblərin milli xalq geyimlərinin insanların etnik mənsubiyyətinin təyin edilməsində əsas əlamətlərdən birinin sayması. Müsəlman ərəblərin əksəriyyətinin İslamın geyimlə bağlı tələb və təlimatlarına riayət etməyə çalışması. Av-

ropa mədəniyyətinin nüfuz etdiyi Livan, Misir, Mərakeş, Tunis, Suriya kimi ölkələrdə müsəlman qadınlarının qismən və ya tamamilə hicabdan imtina etməsi, və ya onun sadələşdirilmiş variantından yararlanmaları [5], [7], [9], [10].

6. Ərəb milli mətbəxi. Ərəb milli geyimləri. Ərəb yaşayış məkanları (mühazirə- 2 saat)

Ərəblərin mətbəx mədəniyyətində istifadə etdikləri əsas qida maddələri və ərzaqlar, onlardan hazırlanan yemək növləri, əlavə xarakterik komponentlərin mövcudluğu (ədviiyyat və souslar), ərzaqların emalı və yeməklərin hazırlanma yolları, qida məhdudiyyətləri. Üstünlük verilən və qadağan olunan məzləmələr, qidanın hazırlanması və qəbulu ilə bağlı davranış qaydaları. Köçəri, yarımköçəri və oturaq əhalinin yeməklərinin hazırlanma üsulları, qida məhdudiyyətləri, üstünlük verdikləri məmulatlar. Quru yeməklər və əsas sulu yeməklərdən sayılan kişk, halbi, fatita, təşrib havasid, məşlut dibs, muqliyyə, mubassaliyənin mövsümi və regional xüsusiyyətləri və fərqləri [8], [10], [11]

7. Misir Ərəb Respublikası (mühazirə - 2 saat, məşgələ - 2 saat)

Misir Ərəb Respublikası, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, Misir qədim dövrdə, erkən və orta əsrlər,

N.Bonapartın Misirə hücumları, Məhəmməd Əli islahatları, ölkənin coğrafiyası, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı . [5], [7], [8], [10], [11].

8. Liviya, Əlcəzair, Tunis (mühazirə - 2 saat, məşğələ - 2 saat)

Liviya, Əlcəzair, Tunis, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [8], [10], [12]

9. Mərakeş, Mavritaniya, Qərbi Sahara (mühazirə - 2 saat)

Mərakeş, Mavritaniya, Qərbi Sahara, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı

mal-qaranın yetişdirilməsi və nadir Anqor keçilərinin bəslənməsi. Balıqçılıq, bal və baramaçılıq təsərrüfatlarının inkişaf etdirilməsi [5], [7], [8], [10], [11].

10. Sudan, Somali, Cibuti, Qəmər adaları (mühazirə -

2 saat, məşgələ - 2 saat)

Sudan, Somali, Cibuti, Qəmər adaları, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [7], [8], [10], [11].

11. Səudiyyə Ərəbistanı, Yəmən, Oman (mühazirə - 2 saat)

Səudiyyə Ərəbistanı, Yəmən, Oman, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [7], [8], [10], [11].

12. Körfəz dövlətləri – Küveyt, Qətər, BƏƏ, Bəhreyn (mühazirə - 2 saat, məşgələ - 2 saat)

Körfəz dövlətləri – Küveyt, Qətər, BƏƏ, Bəhreyn, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat,

iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [7], [8], [10], [11].

13. Fələstin, Suriya, Livan (mühazirə - 2 saat, məşğələ - 2 saat)

Fələstin, Suriya, Livan, əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [7], [8], [10], [11].

14. İraq, İordaniya (mühazirə - 2 saat)

İraq, İordaniya əhalisinin ümumi sayı və sıxlığı. Əhali sıxlığının ən az və ən çox olduğu şəhərlər. Cinsə və yaşa görə əhali. Şəhər və kənd əhalisi. Son siyahıya almalarının müqayisəli təhlili. Əhali artımına dair proqnoz göstəricilər. Ölkənin tarixi, siyasi və inzibati quruluşu, iqtisadiyyatı, mədəniyyəti, dil və ədəbiyyatının keçdiyi tarixi inkişaf yolu, daxili sular, nəqliyyat, iqtisadiyyat, təhsil və sənayenin inkişafı [5], [7], [8], [10], [12].

15. Ərəblərin siyasi həyatı, siyasi təşkilatlar, radikal İslam təşkilatları, Beynəlxalq ərəb təşkilatları. Media, Kütləvi informasiya vasitələri (mühazirə - 2 saat, məşğələ - 1 saat)

Ərəblərin siyasi həyatı, siyasi təşkilatlar, radikal İslam təşkilatları, Beynəlxalq ərəb təşkilatları. Media, Kütləvi informasiya vasitələri Memarlıq, muzeylər, kitabxanalar və

tarixi abidələr. Ərəb ölkələrində kino və musiqi, mətbuat və media. Əsas jurnal və qəzetlər. Dövlət və özəl televiziya kanalları [5], [7], [8], [10], [11].

Fərdi iş mövzuları:

1. Ərəblərin tarix səhnəsinə gəlişi. Qədim ərəb köçləri və dövlətləri
2. Ərəb İmperiyasının (xilafətin) tərəqqi və tənəzzül mərhələləri
3. İslamın meydana gəlməsi və intişar tapması. Qurani Kərim.
4. Milli-azadlıq müharibələri. Müasir müstəqil dövlətlərin qurulması. Ərəb liderlərin prinsip və islahatları
5. Panərəbizm cərəyanı və nümayəndələri
6. Ərəb ölkələrinin iqtisadiyyatı.
7. Ərəb ölkələrinin dövlət quruluşları. İdarəetmənin əsas prinsipləri.
8. Ərəb ölkələrində təhsil və səhiyyə
9. Ərəb ölkələrində dini və milli bayramlar. Ərəblərin mətbəx mədəniyyəti
10. Milli ərəb geyimləri, regional və mövsümi xüsusiyyətlər
11. Ərəb dilinin keçdiyi tarixi inkişaf yolu.
12. Ərəb ədəbiyyatı və inkişaf mərhələləri, son antik - cahiliyyət dövrü, müəlləqələr və müəllifləri
13. İlkin İslam, Əməvilər və Abbasilər dövrləri, yeniləşmə dövrü ədəbiyyatı, məqamə janrı
14. Ərəb-İspan ədəbiyyatı, ərəb-məhcər ədəbiyyatı və əsas nümayəndələri, müasir dövr ərəb ədəbiyyatı

15. Ərəb mədəniyyəti və incəsənəti. Ərəb dünyasının kütləvi-informasiya vasitələri.

İstifadə olunmuş ədəbiyyatın siyahısı:

Azərbaycan dilində

1. Hacıyeva Q. Müasir dövrdə ölkəşünaslıq biblioqrafiyasının təşkili//Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya, 2011, №1, s 78-86.
2. İsmayılov N.İ. Kitabxanada ölkəşünaslıq (diyarşünaslıq) üzrə biblioqrafik fəaliyyət (nəzəri-tarixi, təşkilati-metodiki məsələləri) /N.İsmayılov, Q.Hacıyeva.- Bakı: Mütərcim, 2004.- 112 s.
3. Qasımova A.Ş. Ərəb ədəbiyyatı. V-XIII əsrlər, Bakı, Elm, 2019, 676 s
4. Mütəllimova Ç.T. Klassik ərəb ədəbiyyatı müntəxəbatı, Bakı, AFPoliqrAF, 192 s
5. Soltanova H., Məmmədov C. Yaxın və Orta Şərq ölkələrinin iqtisadi və sosial coğrafiyası, Bakı -2008, 304 s.

Rus dilində

6. Васильев Л.С. История Востока: В 2 т., М.: Высш.шк., 2003
7. Власова Ю.Е. Курс лекций по лингво страноведению (арабские страны), Москва, 2010, 293 с
8. Ковыршина Н.Б. Арабские страны.

- Лингвострановедение. М.: АСТ: Восток-Запад, 2006, 205 с
9. Родионов М.А. Ислам классический. – СПб.: «Азбука-классика»; «СПб Востоковедение», 2003, 197 с
 10. Рыжов К.В. Все монархии мира. Мусульманский Восток VII – XV вв. – М.: Вече, 2004, 220 с
 11. Степанова А.В. Методологические аспекты развития лингвострановедческих курсов (на примере курса «Страноведение. Арабские страны»). *Oriental Studies*. 2016;9(3): 148-163
 12. Шумов С.А., Андреев А.В. История Ближнего Востока. М.: Евролинц, 2002, 233 с.